

Eduskunta
Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lausunto

1 (3)

19.2.2021

Viite: Lakivaliokunnan lausuntopyyntö 3.2.2021, asia U 33 / 2018 vp - UJ 53 / 2020 vp jatkokirjelmä

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto koskien asiaa U 33 / 2018 vp - UJ 53 / 2020 vp jatkokirjelmä

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta.

Olemme samaa mieltä Suomen 18.12.2020 päivätyssä perusmuistiossa (s. 1 - 2) esitetystä Suomen kannasta.

Rikollisuus, erityisesti digitaalisia välineitä hyödyntävä rikollisuus ei tunne valtiorajoja ja on erittäin tärkeää pohtia keinoja varmistaa, että epäillyt rikokset voidaan tehokkaasti tutkia. Kuten perusmuistiossa todetaan, samalla on kuitenkin huolehdittava henkilötietojen suojan ja muiden perusoikeuksien asianmukaisesta turvaamisesta sekä valtioiden täysivaltaisuuden huomioon ottamisesta.

Suomen varauksellinen kanta on ollut kannatettava. Suomen kannanotoissa on koko käsittelyn ajan kiinnitetty asianmukaisesti huomiota ehdotuksen lukuisiin ongelmiin ja epätarkkuuksiin. Euroopan parlamentin mietinnössä on onneksi nyt ehdotettu useita parannuksia aiempaan komission ehdotukseen.

Täytäntöönpanoviranomaisen vahva rooli varmistettava pyynnön kohdeyrityksen tukena - yritys ei ole tuomioistuin

Mikäli ehdotettu sähköistä tietoa koskeva eurooppalainen esittämismääräys ja säilyttämismääräys päätetään toteuttaa, pidämme tärkeänä, että luovuttamismääräys toimitetaan kohdeyrityksen lisäksi samalla myös täytäntöönpanoviranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jossa toimivalta kohdeyritykseltä tietoja pyydetään.

Täytäntöönpanoviranomaisella tulisi olla mahdollisuus asetuksen ja vastaavia kansallisia tilanteita koskevan lainsäädäntönsä perusteella riitauttaa tällainen määräys ja vaikuttaa siihen, voiko määräyksen toimittanut valtio käyttää tietoa rikosprosessissa sekä antaa pyynnön kohteena olevalle yritykselle viimekätinen hyväksyntä pyydetyn tiedon toimittamiseen. Tätä harkintaa ei voi osaksikaan jättää kohteena olevalle yritykselle. Yritys ei ole tuomioistuin, eikä sillä voi olla velvollisuutta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

19.2.2021

tulkita pyynnön oikeellisuutta ja lainmukaisuutta oman kotivaltion lainsäädännön kannalta. Tämän tulee olla yksiselitteisesti kohdevaltion täytäntöönpanoviranomaisen tehtävä ja yrityksen on saatava viranomaiselta tarvitsemansa tuki.

Jäsenmaiden välillä on eroja lainsäädännössä koskien vapaata todistusharkintaa ja todisteiden hyödyntämiskieltoja. Tuemme Suomen kantaa, emmekä pidä näiden yhdenmukaistamista tavoiteltavana. Tästäkin syystä olisi erittäin tärkeää varmistaa täytäntöönpanoviranomaisen rooli Suomeen kohdistuvien pyyntöjen oikeellisuuden varmistamisessa. Toisen jäsenvaltion lainvalvontaviranomaisilla ei tule olla mahdollisuutta saada suomalaisten yksityiselämän ja viestinnän luottamuksellisuuden piiriin kuuluvia tietoja myöskään tapauksissa, joissa se ei olisi Suomen perustuslain tai Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaan sallittua. Viestinnän luottamuksellisuus on turvattu Suomen perustuslaissa.

Näemmekin tärkeänä ja kannatettavana, että Suomi pitää kiinni täytäntöönpanoviranomaisen keskeistä asemaa koskevasta kannastaan, jota nyt myös Euroopan parlamentti mietinnössään on asettunut pitkälti kannattamaan.

Riittävät määräajat ja resurssit varmistettava - liian lyhyet määräajat tai riittämättömät resurssit realisoivat riskit helposti

Pyynnön toteuttamiseen liittyvien määräaikojen on oltava sellaisia, että ne myös käytännössä mahdollistavat täytäntöönpanoviranomaiselle riittävän ajan harkita pyynnön oikeellisuus ja pyynnön kohteena olevalle yritykselle / palveluntarjoajalle riittävät mahdollisuudet pyytää tukea pyynnön täyttämiseen oman valtionsa viranomaiselta.

Vaikka parlamentin mietinnössä onkin nyt ehdotettu toteuttamismääräajan pidentämistä kiireellisissä pyynnöissä komission ehdottamasta kuudesta tunnista 16 tuntiin, pidämme aikaa edelleen kohtuuttomana kohteena olevan yrityksen kannalta.

Koska pyynnöt ovat myös ei-kiireellisissä tapauksissa kohtuullisen nopeasti käsiteltäviä, myös viranomaisresurssien riittävyyden varmistaminen on tärkeää.

Dynaamisia IP-osoitetietoja tulee pitää liikennetietona

Parlamentti rinnasti mietinnössään IP-osoitetiedot puheena olevan nettelyn kannalta tilaajatietoihin eikä liikennetietoihin. Olemme näkemyksestä eri mieltä. Kohtalaisen vakiintuneesti IP-osoitetietoja pidetään liikennetietoina ja näin niiden myös puheena olevan prosessin kannalta tulisi saada korkeampaa suojaa, jolloin ne luovutettaisiin vasta täytäntöönpanoviranomaisen hyväksyttyä luovuttamisen. IP-osoitetieto osoittaa viestintäprosessin alkuperän ja siksi sitä voidaan pitää

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

19.2.2021

käyttäjän yksityisyyden suhteen puuttuvampana tietona kuin tilaajatietoja, kuten nimeä ja yhteystietoja. Tällöin on erittäin vaikeaa ymmärtää, miksi sitä ei tulisi pitää liikennetietona.

Korkea tietoturvallisuuden taso turvattava

Koska tietoturvallisuuden taso varmasti eroaa jäsenmaiden toimijoiden ja niiden käyttämien järjestelmien välillä, on erittäin tärkeää, että ehdotettu yhteinen eurooppalainen tiedonvaihtojärjestelmä toteutetaan tavalla, joka varmistaa asetuksen mukaisen yhteydenpidon turvallisuuden ja luotettavuuden. Toimijoiden todentamisesta, tiedonsiirron turvallisuudesta ja välitettävien tietojen eheyden varmistamisesta on huolehdittava.

Jäsenmaiden välisten erojen lisäksi tulisi huomioida myös kolmannet maat. Pyynnöt tulisivat väistämättä joissain eteen tulevissa tilanteissa koskemaan sellaisia tietoja, joita suojataan kolmannen maan lainsäädännöllä. Jatkovalmistelussa tulisi löytää malli, joka tehokkaasti varmistaa sen, että pyynnön kohteena oleva palveluntarjoaja kykenee noudattamaan kaikkia oikeudellisia velvoitteitaan, eikä joudu tilanteeseen, jossa sen on valittava, rikkooko se EU:n vai kolmannen maan lainsäädäntöä.

Menettelystä ei tulisi aiheutua palveluntarjoajille merkittävää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia

Ehdotetut velvoitteet olisivat lähtökohtaisesti Suomen lainsäädännölle uusia ja ne edellyttävät muutoksia nykyiseen järjestelmään. Tulevien pyyntöjen volyymeja on myös luonnollisesti mahdotonta ennakoida.

Katsomme, että ehdotus ei vielä nykyisellään riittävästi huomioi eri kokoisten yritysten mahdollisuuksia toteuttaa velvoitteitaan. On muistettava, että Suomessa suurin osa yrityksistä on kooltaan melko pieniä. Suurella osalla yrityksistä ei ole esimerkiksi ympärivuorokautista päivystystä ja esimerkiksi ehdotettu 16 tunnin toteutusaika kiireellisissä tapauksissa on tämä huomioiden edelleen täysin kohtuuton.

Huomioiden velvoitteista aiheutuvat merkittävät kustannukset ja hallinnollisen taakan, tulee mielestämme velvoitteita tai vähintäänkin niiden laiminlyönnistä annettavia seuraamuksia lieventää kaikkien tai ainakin pienempien yritysten osalta.

Parlamentin mietinnössä ehdotetaan harmonisoitavaksi palveluntarjoajille asetuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvien kustannusten korvaamista. Tämä on tärkeää. Pidämme erittäin tärkeänä, että Suomi ajaa omassa kannassaan kustannusten täyttä korvattavuutta pyyntöjen kohteena oleville yrityksille.